

EDITORIAL

Sustainable multilingualism has become a motto and brand of the Institute of Foreign Languages at Vytautas Magnus University as these two words express the main domains where we actually devote all our efforts to: 1) development of plurilingual competence of our students, staff and community through teaching a great range of languages (around 20 languages are taught each semester from over 30 offered), i.e. creating conditions for the academic community to design their multiple language profiles or language constellations; 2) research into plurilingual competence development, plurilingual education, language policy, language ecology, preservation of languages, maintenance of minority and less spoken languages, helping them to be upheld and defended; 3) dissemination of research via two contemporary means of scholarly communication — publishing research studies in the biannual journal *Sustainable Multilingualism* and organizing biennial international conferences on the issues of sustainable multilingualism.

The 5th International conference *Sustainable Multilingualism 2019*¹, organized by the IFL at VMU and the 13th international conference of Lithuanian Language teachers' association (with VMU as one of its founders) convened around 200 researchers from 29 countries of the world to Vytautas Magnus University on 24–25 May 2019. The conference aimed at bringing together scholars and language education professionals to share their research insights and discuss the issues relevant to the development of individual and societal multilingualism, including language policy, linguistic human rights, plurilingual pedagogy and language education in higher education.

Two plenary speakers discussed multilingualism from different perspectives, providing theoretical insights into plurilingual approach to education and multilingualism from a historical point of view. Prof. James Patrick Cummins (Ontario Institute for Studies in Education, University of Toronto, Canada) — a driving force in bilingual and multilingual education for the past four decades — widely known to the world language education community for his theories of BICS, CALP, CUP, for research in understanding of bilingualism and the role of language and culture in society, commitment to promoting language rights throughout the world, support for tolerant and equitable multilingual education. Professor Cummins' ideas on plurilingual approach to education, presented in his plenary speech "Multilingual Literacies: A dialogue between theoretical claims and pedagogical practices in bilingual education", formed an underlying thread running throughout the whole conference.

Our second plenary speaker, prof. Egidijus Aleksandravičius (Vytautas Magnus University, Lithuania) is a historian, a publicist, an active statesman and a well-known public intellectual, the head of *Academia cum laude*, an embodiment of VMU *Artes Liberales* principles in research and studies, and the director of Lithuanian Emigration Institute, researching the history of the 19th century

¹ <http://uki.vdu.lt/conferences/5th-international-conference-sustainable-multilingualism-2019/>

Lithuanian culture, historiography and history of Lithuanian emigration. Discussing the dilemma if multilingualism is an “obligation for small nations or a gift of contemporary life”, the speaker presented a comprehensive overview of multilingualism in Lithuania from a historical perspective, leading to valuable insights into contemporary situation in multilingualism in Lithuania and the world. As it has become a tradition, the articles based on the speeches of plenary speakers will be published in our subsequent issues of the journal.

Practical implementation of plurilingual approach in education was illustrated by prof. Mercè Bernaus Queralt (Autonomous University of Barcelona, Spain) — a pre-service and in-service teacher trainer at national and international level, who has extensive expertise in plurilingual and pluricultural education, education for democratic citizenship; coordinator of projects at the European Centre for Modern Languages (ECML), involved in the Pestalozzi programs for education professionals of the Council of Europe as a trainer. Professor conducted two workshops “How to support multilingualism in the classrooms” for secondary school and university language teacher groups.

The discussions on the issue of language preservation, maintenance of human rights (echoing the main idea of the previous international conference *Sustainable Multilingualism 2017*²), plurilingual pedagogy, language sensitive teaching and other urgent issues are further discussed in the present issue of the journal.

The section *Society. Identity. Language* opens with a thought-provoking article on the issue of language negation as political oppression by Andrew Goodspeed, which will definitely be of high interest to the readers. “This paper examines Nobel prize winning playwright Harold Pinter’s late play *Mountain Language*. Initially motivated by the situation of the Kurdish community in Turkey, Pinter developed it into a powerful critique of the use and misuse of language as a form of political suppression. This paper seeks to examine precisely that aspect of the play: how language negation may be used as ethnic and cultural negation” (from the article proposal by the author). The article by Taylor RaeAnne Smit aims to demonstrate how “Creole-language education is perceived as a threat to the French abilities of students in Guadeloupe” by French academic policymakers, yet it is seen as “a positive tool for better cognitive and linguistic development by classroom teachers” who consider Creole to be a valuable tool for improving students’ metalinguistic capacities” in French. Elvira Kūūn provides an overview of ethnic identity development in multilingual and multicultural environment, employing “the aspect of language choices as an instrument of linguistic identity”, discusses the “reasons for changing the identity over time” or maintaining it.

The section *Plurilingual competence development* presents the results of international research conducted in Norway, China and Spain on the use of plurilingual and ecological approach to English language teaching, making a distinction between languages for communication and languages for identification. As the author of the article Alicia Chabert affirms, such approach provides better results “independently of the mother tongue of the student”; Daiva Verikaitė-Gaigalienė and Loreta Andziulienė explore the situation in CLIL

² <http://uki.vdu.lt/conferences/sustainable-multilingualism-2017/>

implementation in Lithuania and Aurelija Daukšaitė investigates the issue of negative transfer in Lithuanian students' writing, analyzing systematic errors made by students in Moodle virtual learning environment forum entries.

The section *Language use and education in multilingual and multicultural setting* presents research by Guillem Belmar, Cindy van Boven, Sara Pinho, who analyze motivation of adult new speakers—a group that has been described as central to language revitalization—who were learning West Frisian, a minority language spoken in the Netherlands. Gintarė Gelūnaitė-Malinauskienė, Rima Sabaliauskienė, and Jūratė Andriuškevičienė investigate the use of commercials as a reflection of culture in a foreign language lesson; Askar Mambetaliev discusses the barriers to intercultural communication on multilingual campuses and provides strategies to overcome these barriers. The *Issues in Translation* section presents a discussion by Jūratė Vaičėnienė and Jolanta Kovalevskaitė on “Lexical and morphological features of translational Lithuanian”, using morphologically annotated comparable 4 mln. word corpus of original and translated fiction and popular science literature ORVELIT.

The editorial board is grateful to all contributors of this issue for interesting and valuable research insights, to the reviewers of the manuscripts for providing reasonable comments which feed forward and to our readers who will hopefully benefit by exploring the ideas of sustainable multilingualism. We also invite researchers to publish their research in our journal, which accepts submissions all the year round and publishes two issues per year.

Prof. dr. Nemira Mačianskienė
Editor-in-Chief

REDAKTORIAUS ŽODIS

Darnioji daugiakalbystė tapo Vytauto Didžiojo universiteto Užsienio kalbų instituto šūkiu ir simboliu, nes šie du žodžiai apibūdina tris pagrindines instituto veiklos sritis: 1) daugiakalbės kompetencijos plėtojimą – dėstydami virš 20 kalbų iš virš 30 siūlomų kalbų spektro Instituto dėstytojai plėtoja studentų, akademinio ir neakademinio personalo bei Kauno bendruomenės kalbines kompetencijas, sudarydami visiems sąlygas susiformuoti savo kalbinius profilius arba kalbų „žvaigždynus“; 2) tyrimus daugiakalbės kompetencijos plėtojimo, kalbų politikos, kalbų ekologijos, mažumų ir rečiau vartojamų kalbų išsaugojimo ir išlaikymo srityse; 3) tyrimų sklaidą dviem šiuolaikinės mokslinės komunikacijos kanalais – leisdami *Darniosios daugiakalbystės* žurnalą du kartus į metus ir organizuodami *Darniosios daugiakalbystės* konferencijas kas dveji metai.

V-ji tarptautinė konferencija *Darnioji daugiakalbystė 2019*³ įvyko Vytauto Didžiojo universitete 2019 m. gegužės 24–25 d. ir buvo organizuota kartu su Lietuvos kalbų pedagogų asociacija, kurios vienu iš įsteigėjų yra VDU. Sutelkusi arti 200 tyrėjų ir kalbos mokymo profesionalų iš 29 pasaulio šalių konferencija suteikė jiems galimybę dalintis tyrimais ir diskutuoti individualios ir visuomeninės daugiakalbystės, daugiakalbės pedagogikos ir kalbų politikos įgyvendinimo klausimais aukštajame moksle.

Konferencijos plenarinių posėdžių pranešėjai analizavo daugiakalbystę iš įvairių perspektyvų, pateikdami teorines išvagas apie daugiakalbę prieitį švietime ir aptardami daugiakalbystę istoriniu aspektu. Profesorius James Patrick Cummins (Toronto universiteto Ontario Švietimo studijų institutas, Kanada) – vienas iš žymiausių dvikalbio ir daugiakalbio ugdymo tyrėjų per pastaruosius keturis dešimtmečius pasaulyje, plačiai žinomas akademinėi bendruomenei kaip kalbinės kompetencijos teorijų ir tokių sampratų kaip BICS (pagrindiniai tarpasmeninio bendravimo gebėjimai) ir CALP (kognityvinė akademinė kalbinė kompetencija) bei CUP (bendroji metalingvistinė kompetencija) autorius, kalbinių teisių gynėjas pasaulyje. Jo pranešimo *Daugiakalbis raštingumas: dialogas tarp teorinių svarstymų ir pedagoginės praktikos dvikalbiame ugdyme* idėjos kaip jungiančioji gija atsispindėjo ir buvo toliau plėtojamos tolesnėse konferencijos diskusijose.

Antrasis prelegentas, prof. Egidijus Aleksandravičius – VDU profesorius, istorikas, VDU „Academia cum laude“, *Artes liberales* principais vykdomų studijų, vadovas ir Lietuvos išėivijos instituto direktorius, kurio moksliniai interesai – Lietuvos XIX a. kultūros istorija, istoriografija ir lietuvių išėivijos istorija, diskutavo tema *Daugiakalbystė – būtinybė mažoms tautoms ar šiuolaikinio gyvenimo dovana?* Pranešėjas pateikė išsamią daugiakalbystės Lietuvoje apžvalgą istoriniu aspektu, pasidalindamas vertingomis išvagomis apie daugiakalbystę apskritai Lietuvoje ir pasaulyje. Jau tapo tradicija plenarinių pranešėjų kalbų pagrindu parengtus straipsnius publikuoti vėlesniuose žurnalo numeriuose.

³ <http://uki.vdu.lt/conferences/5th-international-conference-sustainable-multilingualism-2019/>

Praktinį daugiakalbės prieties švietime įgyvendinimą iliustravo profesorės Mercè Bernaus Queralt iš Autonominio Barselonos universiteto seminarai mokytojams ir dėstytojams „Kaip palaikyti daugiakalbystę klasėje?“ Profesore – mokytojų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo nacionalinio ir tarptautinio lygmens ekspertė, turinti patirties daugiakalbio ir daugiakultūrio švietimo, demokratinio pilietiškumo ugdymo srityse, koordinavusi Europos šiuolaikinių kalbų centro (ECML) projektus, 2007–2017 m. dalyvavusi Europos tarybos Pestaloci programos švietimo profesionalams kūrimo ir įgyvendinime.

Diskusijos apie kalbų išsaugojimą, kalbinių žmogaus teisių išlaikymą tęsė praėjusios konferencijos (žr. *Darnioji daugiakalbystė 2017*⁴) temas, bet šiais metais buvo akcentuojamos daugiakalbės pedagogikos, kalbai jautraus mokymo, daugiakalbės prieties, ir kitos svarbios problemos, kurias toliau nagrinėja šiame leidinyje publikuojami straipsniai.

Visuomenė. Identitetas. Kalba skyrių pradeda įdomus ir daug minčių sukeliantis Andrew Goodspeed straipsnis apie kalbinį neigimą kaip politinės spaudos priemonę. Straipsnyje analizuojama Nobelio premijos laureato dramaturgo Haroldo Pinterio pjesė *Kalnų kalba*. Kaip rašo straipsnio autorius, dramaturgas, pradžioje susidomėjęs kurdų bendruomenės situacija Turkijoje, pateikė galinga kritika persmelktą kūrinį, kuriame kalba atlieka politinės spaudos išraiškos vaidmenį. Straipsnyje analizuojama kaip kalbos neigimas gali būti panaudojamas etninio ir kultūrinio neigimo. Taylor RaeAnne Smit straipsnyje nagrinėjama kreolų kalbos situacija Prancūzijos Gvadelupės užjūrio regione, kur akademinės politikos formuotojai įžvelgia šios kalbos keliamą grėsmę prancūzų kalbai, o mokytojai vertina kreolų kalbos mokymąsi ir vartojimą kaip teigiamą įrankį, padedantį mokinių kognityvinių, metakognityvinių ir kalbinių gebėjimų plėtotei, mokantis prancūzų kalbos. Elvira Kūūn apžvelgia etninio identiteto išlaikymą daugiakalbėje ir daugiakultūroje aplinkoje, pasitelkdama kalbos pasirinkimo aspektą kaip lingvistinio identiteto instrumentą.

Daugiakalbės kompetencijos tobulinimo skyriuje susipažinsite su tarptautinio lyginamojo tyrimo, atlikto Norvegijoje, Kinijoje ir Ispanijoje, rezultatais. Alicia Chabert nagrinėja daugiakalbio ir ekologinio metodo taikymo poveikį mokant anglų kalbos, išskiriant kalbą kaip bendravimo ir kaip identifikavimo priemonę. Daromos išvados, kad šio metodo taikymas sąlygoja geresnius mokymosi rezultatus nepriklausomai nuo studentų pirmosios kalbos. Aurelija Daukšaitė analizuoja neigiamą perkėlimą iš lietuvių kalbos rašant angliškai, siekiama sužinoti, ar lietuviai, besimokantys anglų, kaip užsienio, kalbos daro klaidų dėl savo gimtosios kalbos įtakos. Daiva Verikaitė-Gaigalienė ir Loreta Andziulienė pateikia Integruoto dalyko ir kalbos mokymo (CLIL) įgyvendinimo apžvalgą Lietuvoje.

Kalbos vartojimo ir mokymo(si) daugiakalbėje ir daugiakultūroje aplinkoje sekcijoje Guillem Belmar, Cindy van Boven ir Sara Pinho analizuoja su suaugusiųjų motyvacija susijusias problemas mokantis ir vartojant mažumos kalbą - Vakarų Fryzų kalbą Olandijoje. Gintarė Gelūnaitė-Malinauskienė, Rima Sabaliauskienė, ir Jūratė Andriuškevičienė, remiantis skirtingų autorių kultūros ir kalbos sąsajų bei tarpkultūrinių skirtumų teorijomis, aptaria reklamų vaizdo

⁴ <http://uki.vdu.lt/conferences/sustainable-multilingualism-2017/>

įrašų panaudojimo kultūroms pažinti galimybes užsienio kalbų mokyme. Askar Mambetaliev nagrinėja tarpkultūrinio bendravimo daugiakalbėje studijų erdvėje barjerus ir siūlo strategijas šių barjerų įveikimui. Paskutinėje sekcijoje – *Vertimo problemos* – skaitysite Jūratės Vaičenonienės ir Jolantos Kovalevskaitės diskusiją apie „Leksines ir morfologines vertimų kalbos ypatybes“. Remiantis lyginamuoju lietuvių kalbos tekstynu, buvo siekiama iširti leksines ir morfologines vertimų iš anglų kalbos ypatybes, naudojant lyginamąjį lietuvių kalbos tekstyną ORVELIT, kurį sudaro 4 patekstyniai po 1 mln. žodžių.

Žurnalo redakcinė kolegija dėkoja visiems autoriams už jų indėlį – įdomias ir vertingas tyrimų įžvalgas; dėkojame recenzentams, kurie savo racionaliais komentarais suteikė galimybes autoriams patobulinti savo straipsnius; dėkojame žurnalo skaitytojams ir tikimės, kad šie straipsniai praturtins jūsų pasaulį darniosios daugiakalbystės tyrimų idėjomis. Kviečiame tyrėjus spausdinti savo tyrimus mūsų žurnale.

Prof. dr. Nemira Mačianskienė
Vyriausioji redaktorė